

Lo Barretina

Setmanari humoristich, popular y catalá de bona mena,

DESLLIGAT DE TOT PARTIT POLITICH.

SORTIRA CADA DIVENDRES

Se trobarà en tots los kioscos de la Rambla y demés llocs de venda de periódichs.

Encàrrechs y correspondencia: plassa de la Catedral, núm. 2 bis, baxos.

Número solt, 5 céntims.—Suscripció per un any, 3 pessetas.

SUMARI: Text: De tot arreu.—Moscas d' ase.—Demprés de Carnaval, (poesia) per N. Oller.—El dret de la forsa, per *Gat dels Frares*.—Lo barret de copa, per *Ilme Laucsap*.—Incorregible, per R. T. P.—A mon amich En Ramón Ribas y Carulla, (poesia) per *Gabriel Castellá*.—La Fonda de la Paloma, per *Llum de Ganxo*.—Qui busca troba, (poesia) per *Pau Troba*.—Contesta, per *Noy de Bañolas*.—Epigrames, per *Joan F. y B.*.—Impossible.—Cartes de fora, per *Salou*.—A la vora del foch.—Trenca-closcas.—Correspondencia.

CAL FER L' ULL VIU

Tranquila dorm la Pauleta
sens témer la bicicleta.

Mes bell prest ha despertat
puig un ànech li ha axafat.

Y En Rodolfo tot sorprés
l' ha pagat sense dir res.

May menos, que sens pensar
ha tingut un bon brenar.

A Mulhouse (Alsacia) figura una congregació fundada en una parroquia de 18 000 àmimes pel seu Rector lo Rvt Mr. Cetty, dividida en quatre classes; homes, dones, joves y donzelles, dotant á cada una d' una caxa de socorros mútuos per atendrer als invàlits, malalts y vells. Tenen además escoles de instrucció primaria y d' arts y oficis á hores compatibles ab les ocupacions de la generalitat.

També funciona una caxa d' estalvis pera despertar els hàbits d' economia entre 'ls treballadors y auxiliarlos en les seves necessitats, adeuantantlos hi diners á interès modich.

Pels que no tenen families ni llar, hi ha un hostal que per una modesta retribució proporciona lo suficient per satisfer les exigències de la vida.

La part recreativa no ha quedat oblidada puig en una bonica casa s' ha establert una escullida biblioteca, sales de joch y de representacions dramàtiques, que ab freqüència son amenisades per un excellent orfeó ab la seva banda de música.

Lo gelós Parraco ha establert entre 'ls seus feligresos una fleca y una cooperativa de consums que 'ls proporciona los articles de primera necessitat ab ventatges incomparables

En fi, pera que la pau regni sempre en aquella gran família, baix la presidència del seu digne pastor, s' ha montat una especie de consultori per dirimir tots los litigis que pugui suscitar-se, per medi d' un discret arbitratge.

L' importància d' aquesta institució trascendeix á la vida pública. Fá pochs anys, los catòlichs de Mulhouse podian ab prous feynes portar un regidor al municipi; avuy la majoria d' aquest se compon de catòlichs.

Vetaqui un objectiu que no alcansaran may los socialistes. *Perquè?*

Perque per formar part d' aquesta Congregació es obligatori portar una vida cristiana y exemplar. Los diumenges els socis tenen d' assistir á les conferencies dominicals y tenen de combregar mensualment.

Lo Rvnt. Prelat de la Diòcessis de Barcelona celebrá lo diumenge passat lo XVIII aniversari de la seva consagració episcopal, ab una abundosa almoyna que s' repartí als pobres de Arenys la seva vila nadiva, ahon passá l' dia.

Per molts anys!

L' Ajuntament d' Artés interpretant los sentiments del poble ha posat gran empenyo en que 'ls funerals celebrats pel que fou insigne fill d' aquella població revestissin la major solemnitat y ho conseguió. La oració fúnebre fou notabilíssima, veritat es que una vida com la del P. Faura constitueix un tema maravellós per un orador tan notable com la P. Guardiá dels Caputxins de Manresa.

La Academia de St. Fernando (de Madrid, com se suposa) ha de donar dictamen sobre unes reformes del Ensanche de Gracia, y com desde allí sembla que no ho veu prou clar, te d' enviar una comissió que ho estudhi sobre 'l terreno y pregunta si li pagaran los gastos de viatge; y una decorosa estancia á Barcelona.

Es molt deliciós que no solament á provincies tinguém de sufrir la intrusió de tothom per poder estornudar, sino que encara se ns fassin pagar los plats que 'ls altres trencan.

¿Qué se 'ls ne dona als vehins de Gracia que

les Academias de Madrid pensin blanch ó negre, y quina culpa hi tenen de que no vegin clar sobre un piano?

Dexessen que cadascú s' cuydés de lo seu qu' es qui ho veu d' apropi y be.

També es salat que vulgan ! allotjament á Barcelona. ¿Qué s' pensen que no s' hi està prou be á Gracia? ¿qué es poch per ells? Donchs ¡perquè s' hi fican!

La Camama, parlant dels tres capitans generals que s' reuniren á Madrid, diu que a tres entorxats per mániga fan dugues dotzenes de entorxats justos y cabals.

Dona, dona; quina manera de traure comptes! Ab matemàtiques com aquestes ja pot posar càtedra, que de dexebles no n' faltarán, puix la majoria dels llanuts que la lleügen s' aprofitarán de debó. Are, acó sí, es fácil que al cap de un quant temps caminen tots de quatre potes.

La rassa masònica no te cura. Tot l' any fa carnaval, y ab la cara tapada poden comptar si en vessa d' injuries y calumnies en tots los seus esbronchs.

Are, aquell senyor que desde Madrid repartia devantalys y altres eynes de la secta entre 'ls filipins, á cambi de bons quartets, y que gracies á la indulgencia tantament indulgent de certes personnes que la apliquen quan los convé, no ha anat á la cangri, amenassa en que acabada la guerra serà qüestió d' alsarne una altra contra els frares que tan desinteressadament servan la soberania de Espanya en aquells llochs tan apartats, puix diu que son un destorb pera la civilació.

Qui destorba l' avansament de la civilisació son los vostres maquiavèlichs plans caldejats en les fornals de les fosques coves ahon hi teniu los tallers.

Lo sistema masónich que odia la llum y s' ampara en les tenebres, no pot donar altra cosa que fastigoses rates pinyades.

Per axó veuréu que tota aquesta farfatafa fa cap-bussons davant la clara llum de la fé.

Que no vareu veurer, l' altre dia, quin radipox de casori tant relluhit, cap els barris de l' enxanxe? Hi havia mes de quaranta cotxes tots de dos cavalls y 'ls cotxeros embarretats de copa y no d' aquells d' encerat, no; barrets de pel y ben lluhent y ben planxat; empro res com la carretel-la de la novia: tota forrada de satí blanch per de dins y de part de fora tota engarlandada de flors fetes de retalls de *Cieros*, pro ningú ho haguera dit porque semblavan talment de debó y fins la ilusió feya sentirhi aulor. La iglesia també estava enlluernadora.

Quin espatech de llum! tota encatifada y farisida de flors. Una copla ó xaranga tocava á fora la *Marcha de Cádiz*.

Vaja, vos dich que feya bo de veurer; tothom restava ab un pam de boca badada.

Un pobre soldat vingut de Cuba manco, que passava per allí, no pogué contenirse les llàgrimes, pensant que ell també havia contribuit á fer la felicitat d' aquells àngels de Deu.

La Camama no sab com desfogarse, puix es tanta la cuysor que li fan les nostres mosques que li donan un desfici terrible.

Dona, dona; si 's vol curar no s' té pas d' empatullar tantes porquieres.

Repassi les cartes de fora, fassi bugada de tots los seus escrits y si 's presenta tal com correspon la deixaré estat quieta.

Pero com axó molt temém que no ho fará, puix de porch y de senyor se n' ha de venir de mena, havém fet una bona provisió de respalls ab púes d' acer, á fi de veure si respallantla fort logré netejarla una miqueta.

Oh, y quina broma més fina fa lo senyor P. del O. (Roca y Ruch) en lo passat número de *La Esquella*. Sembla talment que s' hagi mossegat la llengua ó li hagin trepitjat algún ull de poll. Perque per més que procuri enfilar la agulla

may troba lo garrofer prou apropòsit ahon cullir menjar pera sos llegidors Ca, lo que deya aquell, no tots los díes se lleva un del mateix humor. Y axis es que divagant y omplint quartilles de janerries arreplega un paper ahon se compta una broma que uns quants tranquilis anaren á fer a una propietat que tenen á Vich, y prenentla com á cosa seria hi dona tals voltes y ab tan de sacerdotis que no sembla sinó que vulga posar als llanuts de sos llegidors dessobre la filosa.

Ah, senyor P. del O., miris que aquelles butifarres llargues *apellades* llançones soLEN fer mal si s' en menjà massa. Procuri moderar los seus impetus y no ensenyi tan la seba, puig es trist que 'ls obrers á qui fa veure que encamina y que ab prou feyna poden menjà arengada rovellada, sàpian que V. es amant dels bons tallars.

¿Qué no ho sabéu? Los trevalladors de una gran fàbrica han regalat un cotxe ab lo bestiar corresponent á n' el gendre del *Ciero*, y fins lo varen passejar pels carrers de la ciutat perquè tothom se'n enterés.

Tira pexe! No es tot hu acó ó anar ab lo casset de les eynes á coll; si que 'ls ha fet de pressa! Oh, y total ab res mes que posar en pràctica allò d' aquell poeta castellà: *El público es necio... etc*

DEMPRÉS DE CARNAVAL

—¿Que tal, cóm ha anat la gresca?

¿Qué 'm contes de Carnaval?

¡T' has divertit gayre... comptahos...

¡Mes noy, quina cara hi fas!

—No parlis més del qué 'm parlas

que m' empipa de parlarn,

ja 'm costa més de cent duros

y 'l més fort dels costipats

se m' en ha endut la alegria,

'l pit y 'l cap me fa mal,

a més, la son m' atropella,

estich del tot reventat

y freqüentantne les sales

lo reloge van robarm.

Les nits haig de passá ab vetlla,

tenint son no puch tencar

los ulls, puig qu' una tòs seca

que 'l cor me fa trontollar

sembla que 'l pit me trosseja

y 'm don globades de sanch.

Si d' aquesta 'n puch sortirne

no hi tornaré cap més any.

• • •

Si ab axó s' escarméntessin,

mes no se 'n esmenan pas,

puig que lo que diuen ara

no s' en recordan dema.

Y axis van perdent la vida,

lo seu cos se va migrant,

la mort va cavant sa fossa

y gosan sense gosar.

—

—D' axó 'n diuen divertirse,

bona diversió, per cert!

perdre salut, diné y ditxa

y á més de tot perdre 'l cel!

N. OLLE.

EL DRET DE LA FORSA

La Europa que ha consentit la desmembració de la infortunada Polònia y la gran iniquitat dels temps moderns la usurpació del Patrimoni de Sant Pere, otorga la seva protecció á Turquia, no consentint francament la anexió de Creta á Grecia, la mare comuna.

La diplomacia que no ha sabut més que enviar notes (que 'l sultán se deu haver passat per cert puesto á judicar pel cas que n' ha fet), quan se tractava de defensar als desgraciats armenis degollats á mils pel fanatisme musulmà, ha enviat bales als que sacudexen aquell jou ignominios, que aspira á exterminar la rassa cristiana en los seus dominis.

Passantá examinar els qui s' han mostrat més gelosos pera conservar aquest nefando equilibri europeu, trovém en primera fila á Alemanya, que no semblantli la pòlvora prou activa, ensajá la melinita, ab los suferts insurrectes, sens recordarse que França despullada per ella de l' Alsacia y la Lorena reclama la integritat del seu territori; Inglaterra quina política de pirateria es de tothom coneguda; Austria que contribuhi a segregar lo Sleswig-Holstein de Dinamarca só pretext de germanisme; Russia que proclama ben alt lo panslavisme y 'ls misers *macaronis irredentos*.

La lògica demostra que 'l bombardeig de Creta per les esquadres es una taca que tardarà tréuversela Europa.

Sembla que á Viena hagin perduto la memoria de Joan Sobieski y no s' recordi de Lleasant!

La mitja-lluna que tantes vegades amenassá l'Europa's veu protegida avuy pels descendents d'aquells héroes que vessaren la seva sang per salvar als seus pobles del turch.

Es veritat que entre les nacions cristianes se proclamava ans de la Revolució la *forsa del dret*, mentre que avuy baix l' imperi de la llibertat monopolizada pels masons y juheus que constitueixen los governs, prevaleix *lo dret de la forsa*.

GAT DELS FRARES.

LO BARRET DE COPA

AB MOTIU DEL SEU PRIMER CENTENARI (1)

Lector, si ab criteri opinat,
confessarás junt ab mi,
que 'l rey de les paperines
es aquest barret sens fi.
Moble que fa millonari
al que s' escura les dents
y es un pobre apotecari
que viu tan sols dels ungüents.
Trasto ximple y adminicul
que la moda ve imposant,
que 's conserva per ridicol
l' home ridiculissant.
Quina barra té 'l qu' el porta
per tot dia, ab sol y vent;
quina fila fa més torta
el que se 'l gira á ponent.
En boda, bateig y entero,
sempre surt à relluhir
aquest pot, fanal, esguerro,
pelut sempre, á presumir.
Mes jo, que 'l contemplo ab pena
quan lo miro anant d' estat,
voldria's perdés la mena
per tota la eternitat.

—Axequemli puig, protesta,
tiremli en cara un procés....
¡Ay del coronat de testa
ab un D. Pedro 'l revés!....

ILIME LAUCSAP.

15 Janer de 1897.

INCORRECTIBLE

Una senyora, qual marit no pertenexia á la societat de la temperancia, tractá de curarlo de la borratxera á que habitualment se entregava. Com que 's trobava á Nova York, se dirigió á un polisson que, mediant una propina, consentí en secundar sos plans. Se trobava 'l marit borratxo com una sopa; el polisson lo feu trasportar á la escola de medi-

(1) Lo dia 15 de Janer de 1797, Jhon Hetherington, comerciant del Straud, de Londres, per primera vegada es presenta en los carrers de la gran capital ab barret de copa. Cridà tan la atenció, que fins s' alterá l' ordre pùlich; essent denunciat per tal motiu, mes ell alegá devant del tribunal que li assistia lo dret de cubrirse lo cap ab lo que tingües per convenient y fou absolt. Alguns escènrichs l' imitaren, essent un dels primers adeptes un individuo de la familia Reyal inglesa. Als pochs anys, més s' estengué dita ridicula moda per les principals nacions europeas, habentse fet general en nostres dies.

cina, qual encarregat era amich seu y l' estengué sobre una taula destinada á dissecació

Quan lo borratxo despertá de sa dormida baquina, s' axecá recolcat en un de sos coltzers y donant una mirada indecisa á son voltant, vegeá un home que fumava tranquilament.

—¿Abon soch? preguntá.

—En una sala de medicina.

—¿Y per qué estich aquí?

—Per ser dissecat.

—¿Qué es lo que diu?

—La cosa no pot ser més clara: V. va morir ahir y va morir de borratxera, y hem portat aquí son cadavre, ab permís de sa esposa qui 'ns lo ha venut. Si V. no s' ha acabat de morir no ha sigut per culpa dels metges que 'l compraren; pro 'l fet es que aquests lo dissecaran á V., mort ó viu.

—Será V. capás, tindrà V. cor, per fer lo que diu?

—Tant, que vaig á posar mans á la obra en aquest moment.

Se fregá el borratxo 'ls ulls, y reflexionant un moment, digué ab tó resignat:

Escolti, ¿no hi haurá medi per poguer veure un trago abans de comensar?

R. T. P.

A mon amich En Ramon Ribas y Carulla

Quan un jove com tú versos demana,
francament, jo no sé que li diria:
¿t' has cregut que mon plectre nit y dia,
está á punt de tocar una... sardana?

Donchs vas equivacat, es cosa vana,
tu ja saps que ma ploma no ho faria
y per tant be pots treuret la mania,
de que 't dediquí versos en cap plana.

Mentre lo sol del art no m' enllumini
no cerquis pas en mi semblant reforma.
(Si hagués de buscá un consonant en ini!!!)
Primer cantava 'l duo de La Norma.)
Mes... ¡que veig!... si no cal que m' amohini;
¿no veus aquí un sonet en tota forma?

GABRIEL CASTELLÀ.

La Fonda de la Paloma.

—M' haig d' esbravar. Ja sé que 'ls bons lleidors de *LA BARRETINA* no hi tenen cap culpa; pero ells, que son tan indulgents, pagaran la festa.—

Axó es lo que vaig pensar al sortir de la *Fonda de la Paloma*. ¡La fonda de la Paloma! ¿Eh, quin titol més polit? Donchs ja la veuran la polidesa.

Los hi aconsello que d' avuy en endavant no fassen cap cas dels lletreros, perque donan uns desenganyos com una casa. Mirin, á St. Gervasi hi ha una botiga quin lletrero diu ab lletres grosses: «El Anteojo» y de tot venen menos lletreres: es una cansaladeria. Y de contra-sentits per aquest estil cada dia y per tot arreu se 'n llegen.

Feya, donchs, pochs dies que, per recomanació d' un amich, m' havia aparroquianat á la *Paloma*, y com que estava escarmentat d' altres Restaurants de sa categoria, no cal que 'ls digui que feya un palm d' ulls. Res hi va valquer: poch podia pensar la que se m' esperava.

Era un demati dels voltants de Nadal.

—Noy!

—Ola!... Bon dia. ¿De que entrarem?

—Home, tu dirás. Canta, canta... ¡Prou! Monxetes ab salsitxes. En plural ¿ho sents?

—Desseguida.

Ni may que hagués tingut aquesta mala pensada! No ho sé pas lo que 'm va portar. Jo que 'l crido:

—Tu, garçon! ¿que es axó?

Se 'm va quedar tot parat y pensatiu.

—No rumihis, no rumihis, que axó no vol gayres reflexions! ¿Que es concejal ton amo?

Va semblar que l' hagués picat una vespa.

—¿Per que ho pregunta?

—Per sapiguerho, y perque m' ho penso.

—Donchs, no senyor. No ho es: ho havia sigut.

—No t' ho deya jól! Si aquesta grava fa un tuf de regidor que no s' hi pot tenir caral! Mira; l'

Ajuntament potser la aprofitaria, que 'i meu padidor no la necessita.

—Oy, que mira prim! Tot justament per aquest plat está tan acreditat l' establecimiento. Es lo millor que aquí 's serveix. . . ¡Que més portaré!...

—No dius que aquest es lo plat millor? Si lo que 'm portarás ben segur que ni un tocino 's ho menjaria!...

—No tant, home, no tant! . . Tasti las salsitxas, que veig que no las ha tocadas.

—Cá barret! No estich per brochs. ¿Qui m' assegura que no son petardos de dinamita?... Treume axó del devant desseguida!... Porta un xich de postres, que ja estich d' alló més tip: admelles torradas y dos ditets de vi ranci pel susto

Mientras lo mosso, mirantme tot estranyat, se ficava al *laboratori* pera preparar ma *prescripció*, entrá al menjador un trompa; vull dir, un músich que toca la *idem*. Prengué assiento, deixant l' instrument ab sa funda de vellut verdós sota la taula, y picá de mans. Aparegué 'l dependent, qui portava mes postres en un platet de fer cou-dinar, y mirantsel de gayrell li digué:

—¿Qué portaré?

—Alló; ja ho saps — contestá 'l músich.

—Una sarsuela!. . . eridá 'l dependent boy dexant en ma taula mon consabut *pedido*.

—Escolta: ¿qué es axó de sarsuela? Deu ésser una cosa nova —li vaig preguntar.

—Ca! . . res: un guisat de pexos de tota mena.

—Ay pobre homel quina llàstima que 'm fas!

—Perqué ho diu?

—Y si hi trova una espina de ballena?

—No tinga por!

—Ja ho sentiré á dir. Fes, fes la teva feyna, que no'n sé de menjar ab testimonis.

Y tal dit tal fet. La nova *victima* fent mueques y escarafalls, ab la forquilla enlayre d' hont penjava un mitjó, s' encará ab lo dependent, cridant tant com podia:

—¿Qué es axó, una fonda ó una fàbrica de géneros de punt?

—No cridi, no cridi! — contestá 'l beco tot espatat.

—Com s' entén que no cridi! Veu? D'axó 'n donaré part al Diluvi y demá ho sabrá tot Barcelona... Sí senyor.

Jo, que ja no m' podia aguantar lo riure, no me 'n vaig poguer estar de ficarhi cullerada:

—No; no n' hi dongui part; val mes que li dongui tot sencer: ¿qué s' el vol guardar per reliquia?

—Sí senyor, sí! Al Diluvi - insistí 'l trompa.

—Pòrtiho allá hont li dongui la gana — replicá 'l mosso — ¿Que 's pensa potser que en una ració de trenta céntims hi ha de trovar un capot de sereno? . . Aviat un hom no sabrá com fer contents als parroquians!...

Lo músich, que prengué aquella sortida per una befa descarada, perdé 'l compás, y girant sos ulls irats d' un cantó al altre com si toqués una enrevessada llissó de semifuses, agafà la trompa y la raboté per la cara del esglayat dependent, deixantli 'l nas com una auverginia y 'l pit de la camisa ple de sagnoses consideracions.

Lo mosso, refentse sobtadament d' aquella sorpresa, 's defensá ab un plat de bacallà ab patates que duya á la mà, dexant al pobre músich convertit en faristol y partitura tot d' una pessa, y encastantli casualment al bell mitg del front un tall rodó de patata que semblava una estrella.

En aquest punt lo menjador se convertí en camp de batalla. Taules volcades; cadires en orri; ampollas, plats, cetrilleres y salers tot per terra; lo músich fentshi á cops de puny; lo mosso á clatellades y puntades de peu; los parroquians, alguns, fugint sense passar comptes; altres bregant pera descompartir als contents, y l' amo, en previsió de lo que pogués succehir, ab una sanch freda impropia de les circumstancies, sortint de la cuyna ab una plata buyda, tot dihent de baix en baix: «per si 's pot aprofitar alguna cosa.»

No hi hagué sanch gracies á Deu. Lo músich, fet un Sant Llátzer, ab l' americana ab uns quants botons de menos y alguns estreps de més, prengué l' abonyegat instrument y «Ja 'ns veurém» digué baxant la escala al mosso. Aquest, espitregat y esbufegant, ab les mans esgarrinades y la cara com una paleta de pintor li contestá: *Allá hon vulgui, mort de gana!*

—Té, té! —digué al desconcertat mosso do-

